

Juan Vallet de Goytisolo

(21.02.1917 - 25.06.2011)

Juan Vallet de Goytisolo, notari, un dels juristes de dret privat més eminents del darrer segle, va néixer a Barcelona el 21 de febrer de 1917.

Fill de Joan Vallet i Arnau i de Maria Goytisolo Taltavull. El seu pare va intervenir en la fabricació d'automòbils a través de les societats Vallet-Elizalde i Vallet-Fiol, que més tard es convertirien en Elizalde i Hispano Suiza. El pare del nostre homenatjat va morir quan Juan tenia només vuit anys.

Va estudiar al col·legi de Nostra Senyora de la Bonanova, dels Germans de les Escoles Cristianes, on va rebre una educació catòlica, que hauria de ser la base de la seva posterior trajectòria intel·lectual.

Vallet de Goytisolo va estudiar dret a la Universitat Autònoma de Barcelona, i va ser deixeble en dret civil del catedràtic Josep Alguer, mort l'any 1937 en plena Guerra Civil. Va mostrar sempre un gran afecte i reconeixement per aquest jurista. Un cop a Madrid, es va doctorar en dret l'any 1965.

Acabada la Guerra Civil, Vallet va fer oposicions a notaries, que va guanyar el 1942, i va obtenir una plaça de notari a Torroella de Montgrí. Va servir, després, a Malgrat, Arucas i Logronyo. Des d'allà i per concurs de trasllat va guanyar una notaria a Madrid, entorn al 1947, i ja no va abandonar mai Madrid fins a la seva jubilació i la seva mort el 2011, a l'edat de 94 anys.

Va ingressar a la Reial Acadèmia de Jurisprudència i Legislació, on va ocupar els càrrecs de secretari general (fins al 1992) i president, des de 1994 fins al 1999 i, per raó d'aquest càrrec, va ser conseller d'estat. Va ingressar també a l'Acadèmia de Ciències Morals i Polítiques (1986).

A Catalunya fou membre de l'IEC, on va ingressar l'any 1974. El 1994 fou nomenat membre d'honor de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya.

Fou, a més, president de la Unió Internacional del Notariat Llatí, doctor *honoris causa* de la Universitat Autònoma de Barcelona, el 1985, i de la Universitat de Cervera (UNED), el 2009. En aquesta darrera Universitat ha col·laborat molt activament en la creació i funcionament de la Càtedra Ramon Roca Sastre, organitzant cursos sobre dret civil català. A més, s'ha creat una Càtedra Vallet de Goytisolo de dret notarial al col·legi notarial de Madrid.

L'obra de Juan Vallet és molt extensa. Membre actiu del seminari de Federico de Castro a Madrid, no va deixar mai d'estudiar el dret civil català. La seva ideologia cristiana el va abocar a una metodologia clarament iusnaturalista. Per tant, en l'obra de Vallet estan presents dues línies metodològiques que marquen la manera d'afrontar les solucions dogmàtiques als problemes jurídics: una línia, ja ho hem dit, és el iusnaturalisme, del qual ens ocuparem a continuació. La segona és l'historicisme.

Diu Díez Picazo que la idea de dret natural en Vallet apareix en l'obra titulada *En torno al derecho natural*, publicada l'any 1973. Vallet es pregunta on es pot trobar el dret en l'ordre de la naturalesa i diu que l'observació dels fets permet a la intel·ligència deduir l'estructura de la qual les necessitats intrínseques condueixen seguidament a ordenar els resultats de la seva observança. El segon punt del mètode de Vallet consisteix en l'historicisme, après, sens dubte, del seminari de Federico de Castro. Segueix dient Díez Picazo que en Vallet l'historicisme presenta dos aspectes: el primer, la convicció que les institucions jurídiques tenen un origen concret que cal estudiar a fons per poder entendre-les. El segon, la recerca de juristes clàssics, castellans o catalans. És remarcable la citació constant de Fontanella, Cancr, Oliva, Peguera. Es posa en relleu aquesta preocupació, també, en obres sobre la influència de Savigny, pare de l'escola històrica del dret, en l'escola jurídica catalana del segle XIX, obres publicades el 1979 i 1980.

En aquest moment, cal, doncs, parlar de l'aportació de Vallet al dret català, del qual s'ocupà no solament en el seu aspecte tecnicodogmàtic, sinó també en l'aspecte polític.

La recerca de les línies de pensament dels juristes catalans antics se centra, entre d'altres, en els estudis sobre l'*Apparatus super constitutionibus Curiarum generalium Cathaloniae*, de Tomàs Mieres (1631), que es tradueixen en dues obres: una sobre les fonts del dret, publicada el 1976 al llibre homenatge a Roca Sastre, i l'altra, sobre l'aportació de l'*Apparatus* a l'estructura del notariat català, publicada el 1980.

Però en el camp on Vallet va excel·lir va ser en els estudis de dret successori, on utilitza la metodologia historicista de manera molt efectiva. Vallet va estudiar sempre de manera conjunta les institucions successòries, i va fer una espècie de dret comparat entre els diferents ordenaments jurídics vigents al territori espanyol. En els llibres *Limitaciones*

de Derecho sucesorio a la facultad de disponer (1974) i *Panorama del Derecho de sucesiones* (1982-1984) va fer un estudi importantíssim de les institucions successòries catalanes vigents en aquell moment. Les seves interpretacions sobre les llegítimes en la línia proposada per Roca Sastre i acceptada en la Compilació de 1961 són tot un clàssic. En aquesta línia, cal esmentar la seva ponència al II Congrés Jurídic català, el 1971, sobre el «Contenido cualitativo de las legítimas en Cataluña antes y después de la Compilación», publicada al *Llibre del II Congrés Jurídic català*.

És possible que un dels seus darrers treballs, sinó el darrer, hagi estat publicat a la *Revista Jurídica de Catalunya*, en la qual va col·laborar habitualment. En el número monogràfic del 2010 dedicat al 50è aniversari de la Compilació del dret civil de Catalunya, Vallet va publicar una nota titulada «En el cinquantenari de la Compilació del Dret civil de Catalunya», on va fer un repàs de les diferents etapes de sistematització del dret civil.

Però l'activitat de Vallet no es va limitar a aquesta part del dret civil. Deixant de banda els seus llibres sobre metodologia, objecte principal de la seva recerca a partir de 1990, també es va dedicar a la filosofia política, i va escriure obres com ara *Más en torno a la tecnocracia*, publicada l'any 1982, i l'obra *Reflexiones sobre Cataluña* (1989), entorn a l'especificitat de Catalunya com a poble, centrat en la llengua i el dret, obra traduïda al català l'any 2007.

Acabo ja. Vallet va ser un jurista molt important. Molt segur passarà a la història no tant per les seves percepcions metodològiques iusnaturalistes, sinó per l'agudesesa dels seus plantejaments dogmàtics i la finesa de l'anàlisi teòrica. Hom podrà estar d'acord o no amb altres aspectes de la seva obra, però cal reconèixer que va ser un gran difusor, en terra no propícia, de les institucions, els juristes i la naturalesa del nostre país. Descansi en pau.

*Text llegit per la senyora Encarna Roca en el Ple del dia 17 d'octubre de 2011
(curs 2011-2012)*